

Prawo administracyjne

Miasto na prawach powiatu

Ustrój miasta stołecznego Warszawy

Miasto na prawach powiatu

Status miasta na prawach powiatu przyznany został:

- miastom, które w dniu 31 grudnia 1998 r. liczyły więcej niż 100 000 mieszkańców
- miastom, które z dniem 31 grudnia 1998 r. przestały być siedzibami wojewodów - możliwość odstąpienia od nadania praw powiatu na wniosek rady gminy (skorzystały z tej możliwości Piła, Sieradz i Ciechanów)
- miastom, którym nadano status miasta na prawach powiatu, przy dokonywaniu pierwszego podziału administracyjnego kraju na powiaty

Obecnie funkcjonuje 66 miast na prawach powiatu. Najmniejszym z miast na prawach powiatu, pod względem liczby ludności, jest Sopot (około 37 tysięcy mieszkańców), największym - Warszawa (około 1,75 miliona mieszkańców).

Miasto na prawach powiatu

Funkcje organów powiatu sprawują w mieście na prawach powiatu rada miasta i prezydent miasta. Radzie miasta przysługują kompetencje zarówno przynależne radzie gminy, jak i radzie powiatu. Z kolei prezydent miasta wykonuje kompetencje wójta, zarządu powiatu oraz starosty, a zatem organ wykonawczy miasta na prawach powiatu jest organem monokratycznym.

Należy pamiętać, że miasto na prawach powiatu jest gminą i jako takie wykonuje zadania własne gminy, dodatkowo wykonując również zadania powiatu, na co wskazuje art. 92 ust. 2 ustawy o samorządzie powiatowym. Status miasta na prawach powiatu oparty jest na dominacji mechanizmów właściwych dla gminy.

Status miasta na prawach powiatu nie wiąże się jednak wyłącznie z rozszerzeniem zakresu działania miasta, ale także na warunkach ustrojowych typowych dla powiatu - np. prezydent miasta będzie zwierzchnikiem służb, inspekcji i straży, a w mieście działać będzie komisja bezpieczeństwa i porządku.

A zatem miasto na prawach powiatu, będąc przede wszystkim gminą, korzysta także z rozwiązań organizacyjnych i sposobów działania charakterystycznych dla samorządu powiatowego.

Miasto stołeczne Warszawa

Warszawa, ze względu na zadania związane ze swoim charakterem stołecznym, objęta jest odrębną regulacją ustawową, zawartą w ustawie z dnia 15 marca 2002 r. o ustroju miasta stołecznego Warszawy.

Jednocześnie, jak podkreślono w art. 1 ust. 1 ustawy, miasto stołeczne Warszawa jest **gminą o statusie miasta na prawach powiatu**. A zatem dotyczą jej wszelkie przepisy zawarte w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym oraz ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, chyba że dana problematyka została odmiennie uregulowana w przepisach szczególnych.

Projekt statutu m.st. Warszawy uchwała Rada m.st. Warszawy po zasięgnięciu opinii rad dzielnic. Projekt podlega uzgodnieniu z Prezesem Rady Ministrów

Miasto stołeczne Warszawa

Poza zadaniami przewidzianymi w ustawie o samorządzie gminnym oraz ustawie o samorządzie powiatowym, miasto stołeczne Warszawa wypełnia także **zadania związane ze stołecznym charakterem**, które stanowią **zadania zlecone z zakresu administracji rządowej**.

W szczególności do zadań tych należy zapewnienie warunków niezbędnych do:

- funkcjonowania w mieście naczelnych i centralnych organów państwa, obcych przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych oraz organizacji międzynarodowych
- przyjmowania delegacji zagranicznych
- funkcjonowania urzędzeń publicznych o charakterze infrastrukturalnym, mających znaczenie dla stołecznych funkcji miasta

Miasto stołeczne Warszawa

Liczba radnych wchodzących w skład miasta stołecznego Warszawy wynosi 60.

Ustawa o ustroju miasta stołecznego Warszawy przewiduje obligatoryjne utworzenie jednostek pomocniczych, którymi są dzielnice!

Rada m. st. Warszawy tworzy, łączy, dzieli i znosi jednostki pomocnicze w drodze uchwały - po konsultacji z mieszkańcami lub na ich wniosek. Rada nadaje także statut dzielnicy, który określa nazwę dzielnicy, jej granice, zadania i kompetencje oraz zasady i tryb funkcjonowania jej organów.

Dzielnice miasta stołecznego Warszawy

Ustawa o ustroju miasta stołecznego Warszawy wprost wskazuje, że do zakresu działania dzielnicy należą sprawy lokalne. Przykładowy katalog tych spraw został zawarty w art. 11 ust. 2 ustawy i obejmuje:

- utrzymywanie i eksploatację gminnych zasobów lokalowych
- utrzymywanie placówek oświaty i wychowania, kultury, pomocy społecznej, rekreacji, sportu i turystyki, w zakresie określonym przez statut miasta i inne uchwały Rady m.st. Warszawy
- zadania związane z ochroną zdrowia, w zakresie określonym przez statut miasta i inne uchwały Rady m.st. Warszawy
- utrzymanie zieleni i dróg o charakterze lokalnym, w zakresie określonym przez statut miasta i inne uchwały Rady m.st. Warszawy
- utrzymywanie i eksploatację dzielnicowych obiektów administracyjnych
- sprawowanie nadzoru nad jednostkami niższego rzędu utworzonymi na jej obszarze
- podejmowanie we własnym zakresie działań na rzecz zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnoty mieszkańców dzielnicy

Dzielnice miasta stołecznego Warszawy

Organem stanowiącym i kontrolnym dzielnicy jest rada dzielnicy, której pracami kieruje przewodniczący rady dzielnicy.

Liczbę radnych wybieranych do rady dzielnicy ustala się na podstawie przepisów o liczbie radnych wybieranych do rad gmin, a do radnych rady dzielnicy stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące radnych rady gminy.

Nie można jednocześnie kandydować do rady dzielnicy i organu stanowiącego JST.

Dzielnice miasta stołecznego Warszawy

Organem wykonawczym dzielnicy jest zarząd, złożony co do zasady z 3 – 5 osób, a w dzielnicach o liczbie ludności do 100 tysięcy mieszkańców - 3 osób. W skład zarządu dzielnicy wchodzi burmistrz dzielnicy, jego zastępca lub zastępcy oraz pozostali członkowie zarządu.

Wybór burmistrza następuje w głosowaniu tajnym bezwzględną większością głosów. Pozostali członkowie zarządu wybierani są na wniosek burmistrza zwykłą większością głosów w głosowaniu tajnym.

Jeżeli wybór zarządu nie nastąpi w ciągu 30 dni od dnia pierwszego posiedzenia rady dzielnicy - zarząd powołuje prezydent miasta stołecznego Warszawy.

Odwołanie burmistrza następuje na wniosek Prezydenta m.st. Warszawy lub na wniosek co najmniej 1/4 ustawowego składu rady bezwzględną większością głosów w głosowaniu tajnym.

Odwołanie burmistrza jest równoznaczne z odwołaniem całego zarządu.